

محمدحسین لطیفی، کارگردان سینما، درویداد «روایت شهر» از ضرورت آفرینش قهرمان باورپذیر برای مخاطب ایرانی گفت

قهرمان حرف دل مردم را می زند

الهام ظریفیان

«آفرینش قهرمان،عنوان آخرین کارگاه از سلسله کارگاه های رویداد «روایت شهر» بود که با حضور محمد حسین لطیفی، کارگردان، نویسنده مجری، بازیگر و تهیه کننده سینما،در کارخانه نوآوری مشهد برگزار و با استقبال خوب علاقه‌مندان به سینما، به‌ویژه فیلم‌سازان جوان برگزار شد. لطیفی در این کارگاه از ظرفیت هایی گفت که قابلیت تبدیل شدن به قهرمان های باورپذیر را در سینمای ایران دارند.

● فیلم سازها برای قهرمان ها کم می گذارند کارگردان فیلم «غریب، که در جشنواره فیلم فجر سال ۱۴۰۱ با دریافت پنج سیمرغ، پرافتخارترین فیلم جشنواره شد، در ابتدای کارگاه «آفرینش قهرمان، باطرح این پرسش که قهرمان کیست، گفت: قهرمان در ذهن خودمان است و اساس آن بر نداشته های ما گذاشته می شود. قهرمان کسی است که من احساس می کنم برای رسیدن به او چیزی کم دارم. قهرمان فراتر از من است؛ یعنی من خود را زیر چتر احساس، عمل وایدئولوژی اومی دانم. لطیفی اضافه کرد: کار خارق العاده همیشه کشتی نیست، شاید کم آدم باگرفتن یک تصمیم مهم، قهرمان باشد. مثال ساده آن قهرمان فیلم «موقعیت مهدی» است. ولی واقعیت این است که ما فیلم سازها همیشه برای قهرمان ها کم می گذاریم و به کم قانعییم، در صورتی که حیف است از قهرمان سازی استفاده نکنیم.

کارگردان سریال هایی چون «صاحب دلان»، «وفا، و پلیس جوان» ادامه داد: «آمریکایی ها فیلم «مرد عتکبوتی» را به صورت تخیلی می سازند و مردم آن را می پذیرند. ولی قهرمانان ما در مشرق زمین کسانی هستند که ایثارگری کرده اند، چون فرهنگ ما در مشرق زمین با فرهنگ آن ها در غرب متفاوت است. این وجه تمایز قهرمان سازی ما با آن هاست. البته آن ها هم دارند به این سمت حرکت می کنند؛ چنان که مرد عتکبوتی کارهای انسان دوستانه انجام می دهد. آن ها دارند از ما وام می گیرند ولی ما کمتر از آن ها وام می گیریم؛ چون سخت است قهرمانی بسازیم که جنگجو و مبارز باشد. برای مثال در تاریخ داریم که طاهر ذوالیمینین قهرمانی بود که با دو دست شمشیر می زد؛ با خودمان می گوئیم چه کسی را باید؟ کنیم که بتواند بادو دست شمشیر بزند. چون سخت است، اصلا دنبالش نمی روییم.

● قهرمان سازی به مدل غربی، برای مخاطب ما باورپذیر نیست اما لطیفی ادامه داد: اگر قهرمان سازی از شخصیت های مذهبی و ملی تاریخی ما به صورت درست و سلسله وار صورت بگیرد، به ساخت قهرمان های امروز نمی رسیم. باید گل بهار نمی شود، ولی اگر هر کدام از ما باینیم یک باغبان هستیم و گل خودمان را به ثمر بنشانیم، جهان گلستان خواهد شد. به من گفتند: دست درد نکند که تلاش کردی ما محمد بروجردی، مسیح کردستان، را بفهمیم؛ ولی قهرمان قبلی و بعدی اش چه می شود؟ در سینمای خودمان چند فیلم درباره این شخصیت ها داریم؟ فیلم های کم دی را اگر کنار بگذاریم، در سینمای اجتماعی اغلب از فلاکت و بیچارگی و دردسر می گوئیم و قهرمان ها هم در این فیلم ها اغلب شکست می خورند. قهرمان های ما هرچه بیشتر شکست بخورند، ما بیشتر با آن ها هم ذات پنداری می کنیم. این هنرمند با ناگهی آسیب شناسانه به سینمای ایران در زمینه پرورش قهرمان ها گفت: اول باید ببینیم کجا ایستاده ایم تا بعد برنامه ریزی کنیم که چگونه و به چه سمتی باید برویم. اگر ما فیلمی بسازیم که قهرمان آن مانند قهرمان های فیلم های تخیلی غرب رفتار کند، باورپذیر نخواهد بود، در حالی که غرب سال ها در این زمینه کار کرده و ذهن مردمش را به جایی رسانده است که دوست دارند تخیل را هم باور کنند.

لطیفی افزود: ذهن مردم ما منطقی است. ما برخلاف غرب طی سال ها، فیلم های تخیلی و قهرمان محور

نساخته ایم و اگر الان بخواهیم تصمیم بگیریم که فیلم های قهرمانی بسازیم، باید باشیوه های دیگری این کار را انجام بدهیم. اگر من نمونه فارسی مردم عتکبوتی را بسازم که از برج میلاد بالا می رود، مردم در سینما به آن می خندند.

● دل قهرمان مشرق زمین برای مردمش می سوزد او ادامه داد: در سریال «پلیس جوان» قصه ای که من می خواستم بسازم چیز دیگری بود. در «پلیس جوان» من قصه را عوض کردم، بنابراین باید اول ببینیم کجا ایستاده ایم. تفاوت فاصله قهرمان مشرق زمین با قهرمان غرب، تفاوت فاصله طی شده سینمای آن طرف با فاصله طی شده سینمای این طرف است. ما مانند غرب دهه ها فیلم های تخیلی و علمی تخیلی نساخته ایم. یک شبه نمی توان به آنجا رسید. می شود آرام آرام به آنجا رسید.

او افزود: همان شبی که خبر دستگیری ریگی اعلام شد، با خودم گفتم عجب قصه ای! و در باره آن فکر کردم. دو هفته بعد به من برای ساخت آن رنگ زدند. قبول نکردم؛ چون من سعی می کنم قهرمان ایرانی را پرورش بدهم، نه قهرمانی که باورپذیر نباشد. نیروهای امنیتی ما خیلی حرفه ای هستند، ولی شیوه های خودشان را دارند. قهرمان های ما کسانی هستند که با شیوه خودشان می توانند ریگی را گیر ببندازند. کارگردان فیلم «روز سوم» تأکید کرد: در مشرق زمین قهرمان کسی است که می گوید مردم باید زندگی کنند. در «غریب، محمد بروجردی کسی است که در عین حال که اسلحه دستش است و می جنگد، دلش برای مردمش می سوزد.

● قهرمان های مردم را خراب نکنیم لطیفی افزود: زمانی نقالی در کشور ما رونق داشت و این نشان می دهد نیاز به شنیدن درباره قهرمان همیشه وجود داشته است؛ چون قهرمان چیزی دارد که ما نداریم. من اگر قصه ای می سازم برای این است که قبول دارم نمی توانم مثل شخصیت قهرمان فیلم باشم. ما کمبودهایمان را فیلم می کنیم. من به عنوان فیلم ساز می دانم که به گرد پای شجاعت محمد بروجردی نمی رسم. برای همین فیلم اوری می سازم، چون خودم را برتر از قهرمان قصه ام نمی دارم. خودم را کمتر از اومی دانم ولی قد خود را پایین نمی آورم. انگیزه دارم که او را درست نشان بدهم. اگر کاری را که شخصیت قصه انجام می دهد خودتان هم می توانید انجام دهید، فیلم آن را سازید. کنش قهرمان در فیلم مهم است. هرچه کنش قهرمان در قصه کمتر باشد، کار کارگردان و نویسنده سخت تر است.

او ادامه داد: قهرمان با فیلم نامه، «نگرش کارگردان، و بازیگر، تبدیل به قهرمان می شود. البته در برخی موارد هم اصلا نباید سراغ ساخت اثر برای قهرمان رفت و آن، جایی است که قهرمان، یک حلقه محکم اتصال با خداوند دارد. این موضوع اغلب درباره قهرمانان مذهبی و دینی است. مثلاً به نظر من اصلا نباید برای شخصیتی مانند امام حسین(ع) فیلم ساخت، چون هر اندازه هم تولید و ساخت به دقت انجام شود، نمی تواند ابعاد واقعی این شخصیت کار را به درستی بیان کند و در نتیجه اثر تولید شده نمی تواند کارکرد و نتیجه درستی به دنبال داشته باشد. درباره قهرمان های ملی هم اگر ساخت فیلم ما باعث می شود که آن قهرمان ها در نظر مردم تخریب شوند، به نظر من اصلا نباید فیلمشان را بسازیم.

لطیفی تأکید کرد: یک جامعه نیاز به قهرمان دارد. سینما به مردم خود مدیون است و حتی باید برای آن ها قهرمان بسازد. این ساختن قهرمان هم برای از شبکه های کودک آغاز شود. قهرمان همان کسی است که حرف دل ما را می زند و کنشی انجام می دهد که انجام آن آرزوی ماست. قهرمان چند بعدی است؛ لذا اگر ابعاد مختلف وجودی یک شخص فهم نشود، ازدل او قهرمان بیرون نمی آید.

● به هرچه ساخته ام اعتقاد دارم این کارگردان در پاسخ به سؤالی درباره اینکه گفته می شود او فیلم «غریب، را سفارشی ساخته است، گفت: من در جشنواره امسال غریب بودم. همه می گفتند

عکس: محمد حسین لطیفی، کارگردان

محمد حسین لطیفی در گفت و گو با شهر آردا: با روایت های بی شمار مشهد جدی تر برخورد کنیم

مریم قاسمی

محمدحسین لطیفی، سینماگر مطرح کشور، در حاشیه رویداد «روایت شهر» در گفت وگو با شهرآر۴ اظهار کرد: اگر این رویداد در مشهد شروع شود و این اتفاق بیفتد، راهکاری برای سایر استان هاست که بتوانند این رویداد را امشق کنند و اتفاقات خوشایندی رقم بزنند. وی افزود: رویداد «روایت شهر» آگاهانه شروع شده است و پیش می رود و پس از آن، آثار باید به مرحله ساخت برسند، یعنی کسانی که به دنبال این کار بودند، باید بعد از پایان رویداد، همت و تلاش خود را دوبار ببر کنند. نه اینکه بگویند مقداری خستگی درکنیم. این خستگی درکردن در واقع عقب افتادن پروژه هایی است که در این رویداد مطرح شده اند و قرار بود است انجام شوند.

لطیفی با بیان اینکه متأسفانه الان مقوله فیلم و فیلم سازی شامل مستند، کوتاه، داستانی و سینمایی دستخوش مسائل اقتصادی است،

بیان کرد: این جوانان نیاز به حمایت های مالی بعدی دارند. برای تولید اثر خوب باید هزینه شود. اگر جوانان بداندن، آگاه باشند و برای آن ها توضیح داده شود که چه می خواهیم و آن ها نیز آثار خلاقانه بپسند و وارد می شود، قاعدتاً بعد از آن این اتفاق رخ می دهد و این سیکل می تواند هر سال یا هر دو سال پیش رود و هویت شهر های ما را برای کل ایران به صورت تصویری به عنوان مرجعی برای آیندگان معرفی کند.

برای این فیلم، فلان قدر پول گرفته ام، ولی همه بدانند که آن خود رو را هم ندادند. فقط یک تندیس سیمرغ طلایی به من دادند و یک چهارم دستمزد کارگردان های دیگر کارها را گرفتیم. این هنرمند گفت: من به این دلیل «غریب» را کار کردم که می خواستم به نسل جدید بگویم این شخصیت اسطوره است. هر کسی بروجردی را می دید، با وجود ترسی که داشت، اسلحه دست می گرفت و پشت سر او در کردستان می ایستاد. خطاهایی را که خیلی ها امروز کرده اند به حساب آن ها ننویسید. لطیفی افزود: یک مجری تلویزیونی در یک برنامه زنده به من گفت: می گویند سفارشی ساز هستی و پول خوبی هم می گیری. گفتم: آن ها که این حرف را می زنند،

انجام شود تا به مرحله اجرا برسند. آن وقت می توانیم نظر بدهیم که مسیری که با این شیوه آغاز کرده ایم کار ساز است یا نه. امیدوارم این حمایت های فرهنگی راد شهرهای دیگر نیز ببینیم.

لطیفی تأکید کرد: تصاویر این برنامه را به عنوان سند تاریخی برای آیندگان نگه دارید. این تصاویر برای آیندگان دیدنی خواهد شد. امروز را از دست ندهیم و روی آن کار کنیم.

● قدر این رنج را بدانید همچنین در این مراسم های مقدم دوست، کارگردان و فیلم نامه نویس، اظهار کرد: خوشحالم که در خدمت مجموعه «روایت شهر» بودم. در جمع مهمی شرکت کردم و با آدم های مهمی دیدار کردم. شما فیلم سازان کشور ما و در خدمت روایتگری مشهد هستید. وی با اشاره به اینکه امیدوارم این کارگاه ها مؤثر واقع شود و برگزاری این کارگاه ها ادامه دار باشد، ادامه داد: اختتامیه در مکان مهمی برگزار شد. فردوسی تأثیر زیادی بر جهان گذاشته است. در هنر باید سختی و رنج کشید و به اعتبار هدفی که داریم رنج را از رنشمند

سینماها در مرداد چقدر فروختند؟

در مردادماه امسال یک میلیون و ۲۴۵ هزار و ۹۰۰ نفر به سینما رفتند و ۴۸ میلیارد تومان برسد. این آمار ۲۲ درصد بیشتر از میزان مخاطبان مدت مشابه سال گذشته است. این آمار با توجه به گرمای بی سابقه هوا، مسافرت و البته تعطیلی های

طولانی سینما، آماری نسبتاً پذیرفتنی محسوب می شود که در ماه محرم رقم خورده است. بر پایه این گزارش، در مردادماه ۴۸ هزار و ۲۵۵ سئانسس ترتیب داده شد. یک میلیون و ۲۴۵ هزار و ۹۰۰ نفر به سینما رفتند تا این میزان مخاطب، گیشه ۴۷ میلیارد و ۸۲۵ میلیون تومانی را رقم بزند.

«بی‌رؤیا» قانونی اکران بر خط شد

و سال قبل در بخش «افق های آکسترا جشنواره فیلم ونیز» نمایش داده شد. این فیلم در جشنواره فجر نیز رونمایی شد و طناز طباطبایی، صابر ابر، شادی کرم رودی، فرانک کلانتر و رضا داوودنژاد در آن بازی کرده اند. «بی‌رؤیا» به همراه چند فیلم دیگر در روزهای گذشته قاچاق شد ولی منشأ اصلی لو رفتن این فیلم ها به صورت رسمی تا کنون منتشر نشده است.

«گنج گاه» در بیستمین جشنواره فرشته تابناک

از چهلمین دوره فیلم های ورزشی میلان ایتالیا و جایزه بهترین فیلم نامه از شانزدهمین دوره چیکساری روسیه شد و به صورت رسمی برای حضور در نهمین جشنواره شمالی هندوستان، نهمین جشنواره سینه لاوستانی آرژانتین و چهل و سومین دوره فیلم های ورزشی پالرمو در ایتالیا انتخاب شده است.

زمان اکران فیلم جدید کیانوش عیاری قطعی شد

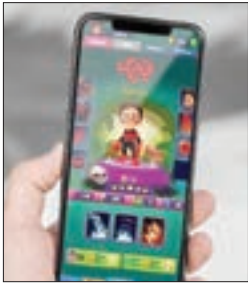

ساحلی، احتمالاً از همراه روی پرده سینماهای می رود و حالا گروه سازنده این فیلم اعلام کرده که کم دی «ویرای ساحلی» پس از طی کردن مراحل فنی، آماده نمایش شده است و از اوایل همراه اکران خود را در سینماهای سراسر کشور آغاز می کند.

کارنامه سیاسی شهید بهشتی روی میز «تارکد»

«بچه زنگ، مبارز کوچک» بازی موبایلی شد

پروژه مرچندایز «بچه زنگ» طراحی و تولید شده است. «بچه زنگ، مبارز کوچک، بر مبنای شبیه سازی شخصیت های داستان انیمیشن سینمایی «بچه زنگ» تولید شده است و فضایی هیجانی دارد تا بتواند به عنوان یکی از حلقه های اصلی چرخه قهرمان سازی برای کودک و نوجوان و با هدف حفظ و استمرار ارتباط مخاطبان با قهرمانان فیلم «بچه زنگ» ایفای نقش کند.